T071 BL 1 (079) Giới Dâm Dục-tt-4 Pháp Ba La Di-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Luật Ma Ha Tăng Kỳ

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 1 1

LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ
QUYEÅN 2
Phaàn 1: GIÔÙI PHAÙP CUÛA TYØ KHEO

Ñoaïn 1: NOÙI VEÀ 4 PHAÙP BA LA DI (Tieáp Theo)

1. GIÔÙI DAÂM DUÏC (Phaàn coøn laïi) Laïi nöõa, khi Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä, nhö treân ñaõ noùi. Baáy giôø taïi nöôùc Uaát-xaø-ni coù ngöôøi vôï cuûa moät chaøng thanh nieân tính tình gian daâm, cuøng giao hoan vôùi ngöôøi khaùc. Ngöôøi choàng töùc giaän khieån traùch tröïc tieáp naøng nhöng roài naøng vaãn theá, neân anh ta muoán tröøng phaït nghieâm khaéc, song naøng vaãn khoâng chòu boû. Ngöôøi choàng rình luùc hoï haønh daâm, lieàn baét caû hai ñem leân trình vôùi nhaø Vua, vaø taâu: “Taâu Ñaïi vöông, ngöôøi ñaøn baø naøy laø keû baát löông ñaõ cuøng vôùi oâng naøy laøm tình, xin Ñaïi vöông haõy tröøng trò nghieâm khaéc ñeå ngaên ngöøa veà sau”. Khi aáy, nhaø Vua voâ cuøng töùc giaän beøn ra leänh quan Höõu ty chaët tay chaân coâ ta, roài ñem vöùt ngoaøi nghóa ñòa. Quan Höõu ty lieàn daãn coâ ta ra nghóa ñòa, chaët tay chaân, roài boû naèm ngöûa taïi ñoù. Baáy giôø, coù thaày Tyø-kheo ñi qua nghóa ñòa, thaáy ngöôøi phuï nöõ aáy ñang naèm loõa theå treân ñaát, vì thaày tö duy khoâng chaân chaùnh, neân phaùt sanh töôûng duïc, beøn baûo ngöôøi phuï nöõ kia cuøng laøm vieäc aáy (haønh daâm). Coâ ta lieàn ñaùp: “Thaân hình toâi nhö theá naøy maø coù theå laøm ñöôïc vieäc aáy sao?”. Thaày Tyø-kheo noùi: “Coù theå ñöôïc”. Coâ ta beøn ñoàng yù, neân hai ngöôøi cuøng haønh daâm. Sau khi xong vieäc, thaày Tyø-kheo lieàn boû ñi. Luùc naøy, nhöõng baïn beø thaân quyeán cuûa ngöôøi phuï nöõ aáy cuøng baûo nhau ra nghóa ñòa xem coâ ta ñaõ cheát hay coøn soáng. Theá roài, hoï cuøng keùo nhau ra nghóa ñòa, thaáy coâ ta bò chaët caû tay chaân, ñang naèm ngöûa treân ñaát vaø treân thaân coøn daáu veát vöøa môùi haønh daâm. Hoï ñeàu noåi giaän baûo vôùi coâ: “Ngöôi ñang bò thoáng khoå, maø coøn laøm chuyeän aáy, con ngöôøi ta sao coù theå voâ lieâm só ñeán theá?”.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 827

Ngöôøi phuï nöõ aáy ñaùp: “Ngöôøi ta ñeán cöôõng böùc toâi, chôù khoâng phaûi loãi cuûa toâi”. Hoï beøn hoûi: “Keû cöôõng böùc laø ai vaäy?”. Coâ ta ñaùp: “Ñoù laø Sa-moân gioøng hoï Thích”. Moïi ngöôøi ñeàu thaát kinh laáy laøm quaùi laï baûo nhau: “Haïng Sa-moân Thích töû ñoái vôùi moät ngöôøi ñaøn baø taøn pheá theá naøy maø khoâng töø boû, huoáng gì nhöõng ngöôøi thaân theå coøn toaøn veïn. Chuùng ta phaûi ñeà phoøng gìn giöõ, chôù ñeå hoï tôùi gaàn nhaø. Ñoù laø haïng ngöôøi baïi hoaïi, naøo coù ñaïo ñöùc gì”. Vò Tyø-kheo kia, sau ñoù hoái haän, nghi ngôøø lieàn baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät daïy: “Naøy Tyø-kheo! Thaày khoâng nghe Ta cheá giôùi khoâng ñöôïc haønh daâm sao?”. Thaày Tyø-kheo ñaùp: “Con bieát Theá Toân coù cheá giôùi nhöng töôûng laø ñoái vôùi ngöôøi thaân theå veïn toaøn, chöù coøn ngöôøi ñaøn baø naøy cuït tay chaân”. Phaät daïy: “Ngöôøi ñaøn baø bò chaët moät tay traùi vaø moät chaân phaûi hay bò chaët moät tay phaûi vaø moät chaân traùi, neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi hoï, ñeàu phaïm Ba-la-di”. Laïi nöõa, khi Phaät ôû thaønh Vöông-xaù, nhö ñaõ noùi ôû treân. Coù moät Tyø-kheo taïi tinh xaù Kyø-hoaøn, sau khi aên xong, vaøo trong röøng Khai Nhaõn toïa thieàn. Baáy giôø, taïi röøng Khai Nhaõn coù moät phuï nöõ noåi côn ñieân, naèm treân ñaát nguû, gioù thoåi bay vaït aùo, khieán thaân theå loä ra. Khi aáy, Tyø-kheo khoâng tö duy chaân chaùnh, taâm duïc phaùt khôûi, lieàn haønh daâm vôùi ngöôøi aáy. Khi haønh daâm xong, lieàn hoái haän, ngôø vöïc, beøn baïch ñaày ñuû vieäc aáy leân Theá Toân. Phaät lieàn baûo vôùi Tyø-kheo: “Ngöôi khoâng bieát laø Ta cheá giôùi khoâng ñöôïc haønh daâm sao?”. Thaày Tyø-kheo ñaùp: “Con coù bieát Phaät cheá giôùi, nhöng ngöôøi phuï nöõ naøy ñieân cuoàng, naèm nguû”. Phaät daïy: “Haønh daâm vôùi phuï nöõ ñieân cuoàng naèm nguû cuõng phaïm Ba-la-di”. Laïi nöõa, khi Phaät truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly, noùi roäng nhö tröôùc v.v... Luùc aáy coù moät ngöôøi vôï cuûa cö só ôû nhaø cha meï laâu ngaøy, nhaø choàng sai ngöôøi ñeán baùo tin naøng aáy phaûi veà gaáp. Naøng beøn laøm caùc thöùc aên ñem theo, treân ñöôøng ñi naøng truùng phaûi gioù ñoäc neân maïng vong. Nôi thaønh Tyø-xaù-ly naøy khí haäu aåm thaáp, ngöôøi cheát khoâng theå ñeå laâu ngaøy. Baáy giôø, nhöõng ngöôøi thaân quyeán taäp hoïp laïi, hoï baûo nhau phaûi ñöa gaáp töû thi ñeán nghóa ñòa, keûo ñeå hö thoái khieán ngöôøi ta nhôøm tôûm. Nhöng khi röôùc töû thi, gaëp möa gioù lôùn, hoï beøn ñaët töû thi taïi moät choã, duøng coû phuû

leân, ñònh saùng hoâm sau ñem ñi thieâu. Song, ñeâm ñoù möa taïnh trôøi trong, traêng saùng, luùc aáy coù moät Tyø-kheo ñi tôùi nghóa ñòa. Khi ñeán choã ñeå töû thi, nghe muøi höông töø trong thaân theå töû thi môùi cheát toûa ra, ngôõ laø ngöôøi soáng. Vò Tyø-kheo naøy khoâng chaùnh tö duy, taâm duïc sinh khôûi, lieàn haønh daâm vôùi töû thi. Khi haønh daâm xong, thaày thaáy chöa chaùn, beøn vaùc töû thi ñem veà truù xöù, tieáp tuïc haønh daâm suoát ñeâm, ñeán saùng sôùm, beøn ñoùng cöûa, vaøo laøng khaát thöïc. Saùng sôùm hoâm aáy, thaân quyeán cuûa ngöôøi phuï nöõ naøy, mang höông daàu, cuûi, löûa, ñònh ñem thieâu xaùc coâ ta, nhöng hoï tôùi choã cuõ thì khoâng thaáy töû thi, laïi cuõng khoâng thaáy daáu veát gì do chim muoâng aên caû. Hoï tìm khaép maø khoâng thaáy, hoï lieàn môû cöûa thaûo am cuûa

Tyø-kheo thì thaáy töû thi trong ñoù, vaø treân töû thi coøn daáu veát vöøa môùi haønh daâm. Thaáy theá, hoï lieàn baûo nhau: “Quaùi laï thay! Sa-moân Thích töû, ngöôøi cheát coøn khoâng tha, huoáng gì laø ngöôøi soáng! Töø nay trôû ñi chuùng ta caàn phaûi phoøng hoä, chôù ñeå Sa-moân böôùc chaân vaøo nhaø. Nhöõng loaïi naøy laø suùc vaät baïi hoaïi, chöù naøo coù ñaïo haïnh gì!”. Sau ñoù thaày Tyø-kheo caûm thaáy hoái haän, ngôø vöïc, beøn baïch ñaày ñuû söï vieäc leân Theá Toân. Phaät daïy: “Naøy Tyø-kheo! Thaày khoâng bieát laø Ta cheá giôùi khoâng ñöôïc haønh daâm sao?”. Vò Tyø-kheo ñaùp: “Con bieát Phaät coù cheá giôùi, nhöng ñoù laø ngöôøi ñaøn baø cheát”. Phaät daïy: “Haønh daâm vôùi ngöôøi ñaøn baø cheát cuõng phaïm Ba-la-di”. Coù ba tröôøng hôïp thaày Tyø-kheo haønh daâm phaïm Ba-la-di, ñoù laø haønh daâm vôùi ngöôøi thöùc, ngöôøi nguû vaø ngöôøi cheát. Khi aáy, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo ñang cö truù taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hôïp laïi taát caû, roài vì möôøi ñieàu lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø- kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: - Neáu Tyø-kheo ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc ôû tröôùc chuùng Taêng hoøa hôïp, giôùi yeáu keùm khoâng traû giôùi, khoâng ra khoûi (chuùng Taêng) maø haønh daâm, thaäm chí haønh daâm vôùi suùc dinh, thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung. (Phaàn duyeân khôûi cuûa Ba-la-di ñeán ñaây laø heát) GIAÛI THÍCH: Tyø-kheo: Ñaõ thoï Cuï tuùc, kheùo thoï giôùi Cuï tuùc, ñuùng phaùp chöù khoâng phaûi khoâng ñuùng phaùp, hoøa hôïp, chöù khoâng phaûi khoâng hoøa hôïp, ñaùng khen ngôïi, chôù khoâng phaûi khoâng ñaùng khen ngôïi, ñuû hai möôi tuoåi, chöù khoâng phaûi chöa ñuû. Ñoù laø Tyø-kheo. Thoï giôùi Cuï tuùc ôû tröôùc Taêng chuùng hoøa hôïp: Neáu Tyø-kheo luùc

thoï Cuï tuùc kheùo thoï Cuï tuùc töùc laø: Moät laàn baïch, Ba laàn Yeát-ma, khoâng bò chöôùng phaùp, (giaø naïn). Taêng chuùng hoøa hôïp, khoâng bieät chuùng, ñuû möôøi vò Taêng (Giôùi sö) hoaëc hôn möôøi vò. Ñoù laø Tyø-kheo thoï giôùi Cuï tuùc ôû giöõa chuùng Taêng hoøa hôïp. Khoâng traû giôùi: (Ñeå roõ söï vieäc, tröôùc haõy noùi veà “Traû giôùi”) Traû giôùi: Luùc vò Tyø-kheo bò öu saàu khoâng vui, yù muoán boû phaùp Sa-moân, khoâng thích laøm Tyø-kheo, khoâng öa laøm ngöôøi con Phaät, noùi: “Toâi muoán laøm Sa-di, toâi muoán laøm ngoaïi ñaïo; toâi muoán laøm ngöôøi theá tuïc, höôûng thoï naêm thöù duïc laïc nhö xöa”, roài höôùng vaøo moät Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni, Thöùc-xoa-ma-ni, Sa-di, Sa-di ni, ngoaïi ñaïo, ngöôøi xuaát gia hoaëc ngöôøi theá tuïc taïi gia noùi: “Toâi boû Phaät, boû Phaùp, boû Taêng, boû moân hoïc, boû thuyeát (giôùi), boû coäng truù, boû coäng lôïi, boû Kinh Luaän, boû Tyø- kheo, boû Sa-moân, boû doøng hoï Thích. Toâi khoâng phaûi Tyø-kheo, khoâng phaûi Sa-moân, khoâng phaûi doøng hoï Thích. Toâi laø Sa-di, laø ngoaïi ñaïo, laø ngöôøi theá tuïc, nay toâi seõ thoï höôûng naêm duïc nhö tröôùc”. Ñoù goïi laø traû giôùi. Theá naøo laø boû Phaät? Boû Phaät: Boû baäc Chaùnh giaùc, boû Ñöùc toái thaéng, boû Ñaáng Nhaát thieát trí, boû baäc Thaày taát caû, boû baäc thaáy khoâng soùt thöù gì, boû phuï thaân cuûa La-haàu-la, boû Ñaáng coù thaân nhö vaøng roøng, boû baäc coù aùnh saùng vieân maõn, boû ba möôi hai töôùng, boû taùm möôi töôùng phuï toát ñeïp. Neáu xaû boû moãi moãi danh hieäu Phaät, ñeàu goïi laø boû Phaät. Boû Phaät

nhö vaäy, thì goïi laø boû giôùi. Nhöng neáu noùi boû Phaät quaù khöù, vò lai thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu khoâng noùi boû Phaät quaù khöù, vò lai maø noùi thaúng laø boû Phaät, ñoù goïi laø boû giôùi. Hoaëc noùi: "Boû Phaät-bích-chi", ñoù goïi laø boû giôùi. Veà quaù khöù, vò lai gioáng nhö tröôøng hôïp boû Phaät ôû treân. Vaû laïi, taát caû caùc ñeä töû xuaát gia cuûa haøng Luïc sö ngoaïi ñaïo, hoï cuõng ñeàu baûo coù Phaät. Neáu Tyø-kheo thaät söï muoán boû Phaät aáy, roài baûo toâi boû Phaät, thì khoâng goïi laø boû giôùi nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Song neáu vì ñuøa côït, noùi: "Toâi boû Phaät" thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Theá nhöng, neáu cuoàng ñieân, noùi baäy baï thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø boû phaùp? Phaùp laø khoâng thuoäc vaøo ba ñôøi, töôùng cuûa phaùp thöôøng truï, laø Nieát-baøn voâ vi, lìa caùc phieàn naõo, vónh vieãn döùt saïch taát caû khoå naõo. Neáu noùi toâi boû nhöõng phaùp aáy, töùc laø boû giôùi. Nhöng neáu noùi boû phaùp quaù khöù, vò lai, thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Theá nhöng, neáu khoâng noùi boû phaùp quaù khöù, vò lai maø noùi thaúng laø boû phaùp, thì ñoù laø boû giôùi. Taát caû ngoaïi ñaïo cuõng ñeàu coù phaùp. Neáu Tyø-

kheo thaät söï muoán boû phaùp naøy vaø noùi raèng toâi boû phaùp aáy, thì ñoù khoâng goïi laø boû giôùi. Nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa laø mình boû phaùp, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Nhöng neáu vì cuoàng ñieân noùi baäy baï thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø boû Taêng? Taêng laø ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân, laø caùc baäc höôùng chaùnh, höôùng trí, höôùng phaùp, höôùng tuøy thuaän phaùp haønh, nghóa laø töù song baùt boái (boán Höôùng, boán Quaû), Tín thaønh töïu, Giôùi thaønh töïu, Vaên thaønh töïu, Tam muoäi thaønh töïu, Tueä thaønh töïu, Giaûi thoaùt thaønh töïu, Giaûi thoaùt tri kieán thaønh töïu, ñaùng ñöôïc toân kính, laø phöôùc ñieàn voâ thöôïng. Neáu Tyø- kheo noùi toâi boû Taêng nhö theá thì goïi laø boû giôùi. Nhöng neáu noùi toâi boû quaù khöù, vò lai Taêng, thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Thaâu-lan- giaù. Neáu khoâng noùi quaù khöù, vò lai Taêng maø noùi thaúng laø "boû Taêng", thì goïi laø boû giôùi. Gioáng nhö Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni cuõng theá. Neáu noùi: "Toâi boû nhieàu vò Tyø-kheo" thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu- lan-giaù. Neáu noùi: "Toâi boû nhieàu Tyø-kheo quaù khöù, vò lai" thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng noùi boû nhieàu Tyø-kheo quaù khöù, vò lai maø noùi thaúng laø "Toâi boû nhieàu Tyø-kheo" thì cuõng khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Gioáng nhö nhieàu Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo-ni cuõng nhö theá. Neáu noùi: "Toâi boû moät Tyø-kheo" thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu noùi: "Toâi boû moät Tyø-kheo quaù khöù, vò lai" thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Vieät- tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu khoâng noùi: "Toâi boû moät Tyø-kheo quaù khöù, vò lai", maø noùi thaúng laø: "Toâi boû moät Tyø-kheo" thì cuõng khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Gioáng nhö moät Tyø-kheo, moät Tyø-kheo- ni cuõng theá. Neáu noùi: "Toâi boû Hoøa thöôïng", ñoù goïi laø boû giôùi. Nhöõng sai bieät gioáng nhö tröôøng hôïp boû Taêng ñaõ noùi ôû treân. Neáu noùi:

“Toâi boû thaày (A-xaø-leâ)”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Toâi boû thaày quaù khöù, vò lai”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu khoâng noùi boû thaày quaù khöù, vò lai” maø noùi thaúng laø boû thaày, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa laø boû thaày, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu cuoàng ñieân noùi baäy baï, thì khoâng coù toäi. Caùc haøng ngoaïi ñaïo cuõng ñeàu töï xöng laø Taêng. Neáu Tyø-kheo thöïc söï muoán boû haïng Taêng aáy, vaø noùi: “Toâi boû ngoaïi ñaïo Taêng”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû Taêng”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì ñieân cuoàng noùi baäy baï, thì khoâng coù toäi.

SOÁ 1425 - LUAÄT MA HA TAÊNG KYØ, Quyeån 2 831

Theá naøo goïi laø boû moân hoïc? Caùc moân hoïc goàm ba thöù laø: Giôùi hoïc taêng thöôïng, YÙ (taâm) hoïc taêng thöôïng vaø Tueä hoïc taêng thöôïng. Giôùi hoïc taêng thöôïng: Giôùi Ba-la-ñeà-moäc-xoa, ñöôïc thuyeát minh roäng raõi hay ñôn giaûn. YÙ hoïc taêng thöôïng: Chín naác thieàn ñònh (chaùnh thoï). Tueä hoïc taêng thöôïng: Boán Thaùnh ñeá. Caùc giôùi hoïc taêng thöôïng, yù hoïc taêng thöôïng vaø tueä hoïc taêng thöôïng aáy ñeàu ñöôïc goïi laø caùc moân hoïc. Neáu Tyø-kheo noùi: “Toâi boû nhöõng moân hoïc aáy”, töùc laø boû giôùi, nhö tröôøng hôïp boû Phaät ñaõ noùi ôû treân. Theá gian moãi ngaønh ñeàu coù moân hoïc rieâng, nhö coâng nghieäp, toaùn soá, kyõ thuaät v.v... ñeàu goïi laø moân hoïc. Neáu Tyø-kheo muoán boû nhöõng moân hoïc aáy, vaø noùi: “Toâi boû moân hoïc ñoù”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Hoaëc nhö ngoaïi ñaïo moãi phaùi ñeàu coù moät moân hoïc rieâng. Neáu Tyø-kheo muoán boû nhöõng moân hoïc ñoù vôø vónh noùi: “Toâi boû caùc moân hoïc ngoaïi ñaïo” thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû moân hoïc”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì cuoàng ñieân noùi baäy baï thì khoâng coù toäi. Theá naøo goïi laø boû thuyeát (giôùi)? Thuyeát giôùi coù ba tröôøng hôïp, hoaëc thuyeát giôùi vaøo ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm, hoaëc trung gian thuyeát giôùi (Boá-taùt). Ngaøy möôøi boán laø: Vaøo muøa Ñoâng, Boá-taùt laàn thöù ba vaø thöù baûy. Muøa Xuaân, Boá-taùt laàn thöù ba vaø thöù baûy. Muøa Haï Boá-taùt laàn thöù ba vaø thöù baûy. Ñoù laø trong moät naêm coù saùu laàn Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán. Ngoaøi ra, möôøi taùm laàn Boá-taùt coøn laïi vaøo ngaøy möôøi laêm, coäng chung laïi goàm coù hai möôi boán laàn Boá-taùt, vaø ñöôïc goïi laø Boá-taùt ngaøy möôøi boán, Boá-taùt ngaøy möôøi laêm vaø trung gian Boá-taùt. Khi Tyø-kheo laøm leã Boá-taùt, neáu Taêng khoâng hoøa hôïp (neân khoâng Boá-taùt ñöôïc) maø coù moät Tyø-kheo xöôùng leân: “Ñôïi khi naøo Taêng hoøa hôïp seõ Boá-taùt” (thì Taêng khoâng phaïm toäi). Neáu khoâng coù moät Tyø-kheo naøo xöôùng nhö theá, thì Taêng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñeán möôøi laêm ngaøy maø Taêng khoâng hoøa hôïp thì ñeán ngaøy keá tieáp phaûi Boá-taùt. Neáu ngaøy keá tieáp cuõng khoâng hoøa hôïp thì ngaøy thöù hai cho ñeán ngaøy thöù möôøi hai phaûi Boá-taùt. Neáu ngaøy thöù möôøi hai cuõng khoâng hoøa hôïp thì ñeán ngaøy thöù möôøi ba phaûi Boá-taùt. Neáu kyø Boá-taùt ñoù chæ coù möôøi boán ngaøy, thì ngaøy thöù möôøi ba khoâng

ñöôïc trung gian Boá-taùt, maø phaûi doàn vaøo ngaøy möôøi boán Boá-taùt chung moät laàn. Ngaøy Boá-taùt ñoù cuõng goïi laø trung gian Boá-taùt, vaø cuõng goïi laø ngaøy Boá-taùt chính thöùc. Neáu gaëp thaùng ñuû (30 ngaøy), thì ñeán ngaøy thöù

möôøi ba coù theå laøm trung gian Boá-taùt khi maø Taêng chuùng hoøa hôïp. Neáu Taêng chuùng baát hoøa thì khoâng ñöôïc Boá-taùt vaøo ngaøy thöù möôøi boán maø ñeå sang ngaøy thöù möôøi laêm Boá-taùt luoân moät laàn. Laàn Boá-taùt naøy vöøa goïi laø trung gian Boá-taùt, vöøa goïi laø chính thöùc Boá-taùt. Vì sao vaäy? Vì khoâng ñöôïc Boá-taùt hai ngaøy lieàn nhau maø phaûi ñeå caùch moät ngaøy Boá-taùt. Ñoù goïi laø trung gian Boá-taùt. (Neáu tröôøng hôïp) ñaùng Boá-taùt vaøo ngaøy thöù möôøi boán thì khoâng neân dôøi laïi ngaøy möôøi laêm môùi Boá-taùt, traùi laïi ñaùng Boá-taùt vaøo ngaøy thöù möôøi laêm thì cuõng khoâng ñöôïc Boá-taùt vaøo ngaøy möôøi boán. Nhöng neáu coù lyù do chính ñaùng thì coù theå Boá-taùt ñöôïc. Hoaëc ngaøy möôøi boán, hoaëc ngaøy möôøi laêm, hoaëc trung gian Boá-taùt, ñeàu goïi laø thuyeát (giôùi). Neáu noùi raèng toâi boû söï thuyeát giôùi aáy, thì goïi laø boû giôùi, nhö tröôøng hôïp boû Phaät ñaõ noùi ôû treân. Caùc haøng ngoaïi ñaïo khaùc cuõng ñeàu coù söï thuyeát giôùi. Neáu thaät söï muoán boû söï thuyeát giôùi aáy, giaû vôø noùi: “Toâi boû söï thuyeát giôùi cuûa ngoaïi ñaïo”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû thuyeát giôùi”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taâm trí cuoàng ñieân noùi baäy baï thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø boû coäng truù? Coäng truù goàm coù hai loaïi: Moät laø Coäng truù thanh tònh. Hai laø Coäng truù töông tôï. 1. Coäng truù thanh tònh: Taêng chuùng ñeàu thanh tònh, cuøng nhau Boá- taùt, ñoù goïi laø Coäng truù thanh tònh. 2. Coäng truù töông tôï: Khoâng thanh tònh maø laøm ra veû thanh tònh ñeå cuøng vôùi ngöôøi thanh tònh laøm leã Boá-taùt, ñoù goïi laø Coäng truù töông tôï. Hai loaïi Coäng truù thanh tònh vaø Coäng truù töông tôï ñeàu ñöôïc goïi laø coäng truï. Neáu noùi: “Toâi boû coäng truù”, thì goïi laø boû giôùi, nhö tröôøng hôïp boû Phaät ñaõ noùi ôû treân. Caùc haøng ngoaïi ñaïo cuõng coù söï coäng truù. Neáu thaät söï muoán boû söï coäng truù aáy, giaû vôø noùi: “Toâi boû söï coäng truù aáy”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû coäng truù” thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu taâm trí ñieân cuoàng noùi baäy baï: “Toâi boû coäng truù”, thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø boû coäng lôïi? Coäng lôïi goàm coù hai loaïi: Moät laø Phaùp lôïi. Hai laø Y thöïc lôïi. 1. Phaùp lôïi laø: Thoï tuïng, thöa hoûi. 2. Y thöïc lôïi laø: Cuøng nhaän moät söï boá thí. Phaùp lôïi vaø Y thöïc lôïi naøy noùi chung laø Coäng lôïi. Neáu Tyø-kheo noùi: “Toâi boû nhöõng thöù lôïi naøy” thì goïi laø boû giôùi. Ngoaøi ra nhö boû Phaät

ñaõ noùi roõ ôû treân. Neáu noùi: “Toâi boû Phaùp lôïi” töùc laø boû giôùi, nhöng neáu chæ noùi: “Toâi boû Y thöïc lôïi”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, song phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi: “Toâi boû Y thöïc lôïi cuûa quaù khöù, vò lai”, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Caùc haøng ngoaïi ñaïo cuõng coù coäng lôïi. Neáu thaät tình muoán

boû thöù coäng naøy, giaû vôø noùi: “Toâi boû thöù coäng lôïi kia”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû coäng lôïi” thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu vì taâm trí cuoàng ñieân noùi baäy baï: “Toâi boû coäng lôïi”, thì khoâng coù toäi. Theá naøo laø boû Kinh Luaän? Caùc Kinh Luaän goàm coù chín boä loaïi. Neáu Tyø-kheo noùi: “Toâi boû Kinh Luaän naøy”, thì goïi laø boû giôùi. Neáu noùi: “Toâi boû Kinh Luaän quaù khöù, vò lai”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu duøng vaên chöông thi hoùa lôøi Phaät daïy ñeå ngaâm ca xöôùng tuïng, roài noùi: “Toâi boû lôøi Phaät daïy trong nhöõng xöôùng tuïng aáy”, thì goïi laø boû giôùi. Caùc haøng ngoaïi ñaïo cuõng coù Kinh Luaän. Neáu thaät söï muoán boû thöù Kinh Luaän naøy, vaø noùi: “Toâi boû Kinh Luaän cuûa hoï” thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu noùi ñuøa: “Toâi boû Kinh Luaän”, thì khoâng goïi laø boû giôùi, nhöng phaïm toäi Vieät-tyø-niù. Neáu taâm trí cuoàng loaïn noùi baäy baï: “Toâi boû Kinh Luaän”, thì khoâng phaïm toäi. Laïi nöõa, neáu Tyø-kheo noùi: “Toâi boû Phaät, Phaät boû toâi, toâi lìa Phaät, Phaät lìa toâi, toâi xa Phaät, Phaät xa toâi, toâi chaùn Phaät, Phaät chaùn toâi, toâi thoâi Phaät, Phaät thoâi toâi…” nhö vaäy ñeàu goïi laø boû giôùi. Hoaëc laø boû Kinh Luaän cuõng nhö theá, ñeàu goïi laø boû giôùi. Khoâng phaûi boû giôùi: Neáu vì giaän döõ, vì boác ñoàng maø noùi, hoaëc noùi moät mình, hoaëc noùi maø khoâng roõ, hoaëc nhaân tranh luaän hoaëc töôûng töôïng moät mình maø noùi, hoaëc noùi vôùi ngöôøi khoâng hieåu, hoaëc noùi vôùi ngöôøi nguûû, hoaëc noùi vôùi ngöôøi ñieân, hoaëc noùi vôùi ngöôøi ñang khoå naõo, hoaëc noùi vôùi treû con, hoaëc noùi vôùi phi nhaân, hoaëc noùi vôùi suùc sinh v.v... noùi traû giôùi trong nhöõng tröôøng hôïp nhö theá thì khoâng goïi laø boû giôùi. Giôùi yeáu keùm: Ngöôøi aáy suy nghó: “Chi baèng ta boû Phaät, Phaùp, Taêng, boû luoân Kinh Luaän”. Laïi suy nghó: “Ta neân laøm Sa-di, laøm ngöôøi theá tuïc, laøm ngoaïi ñaïo”. Ngöôøi naøy taâm nieäm, mieäng noùi, nhöng chöa quyeát ñònh höôùng ñeán ngöôøi khaùc noùi, ñoù goïi laø giôùi yeáu keùm. Neáu ngöôøi naøy noùi ra veà giôùi yeáu keùm cuûa mình, thì moãi lôøi, moãi lôøi ñeàu phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Hoaëc ngöôøi aáy taâm nieäm mieäng noùi: “Chi baèng ta boû Phaät…” cho ñeán noùi: “Chi baèng ta laøm ngöôøi theá tuïc nhö tröôùc”, laïi noùi: “Ta boû Phaät laø toát nhaát” cho ñeán noùi: “Ta soáng laïi ñôøi soáng theá

tuïc laø toát nhaát”, ñoù goïi laø giôùi yeáu keùm. Neáu noùi leân giôùi yeáu keùm cuûa mình, thì moãi lôøi, moãi lôøi ñeàu phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Ñoù goïi laø giôùi yeáu keùm. Haønh daâm: Cuøng vôùi ngöôøi nöõ coù sinh meänh haønh daâm taïi ba choã (aâm hoä, haäu moân vaø mieäng), luùc baét ñaàu, giai ñoaïn giöõa vaø luùc cuoái caûm thaáy khoaùi laïc, ñoù goïi laø söï haønh daâm. Neáu Tyø-kheo giôùi yeáu keùm, haønh daâm thì phaïm toäi Ba-la-di khoâng ñöôïc soáng chung (vôùi Taêng chuùng). Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi ngöôøi phuï nöõ ñang soáng hay cheát, taïi ba choã nhö treân, luùc ñaàu, giai ñoaïn giöõa vaø luùc cuoái caûm thaáy khoaùi laïc thì phaïm toäi Ba-la-di. Hoaëc neáu haønh daâm vôùi loaøi phi nhaân nöõ, suùc sinh caùi trong caùc tröôøng hôïp nhö treân, cuõng phaïm toäi nhö vaäy, khoâng ñöôïc cuøng soáng chung (vôùi Taêng chuùng). Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi ngöôøi nam

coøn soáng hay ñaõ cheát, loaøi phi nhaân nam coøn soáng hay ñaõ cheát, loaøi suùc sinh ñöïc coøn soáng hay ñaõ cheát, taïi hai choã (haäu moân vaø cöûa mieäng) vaø vaøo ba giai ñoaïn ñaàu, giöõa vaø cuoái caûm thaáy khoaùi laïc thì phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung vôùi Taêng chuùng. Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi ngöôøi hoaøng moân (laïi caùi) coøn soáng hay ñaõ cheát, loaøi phi nhaân hoaøng moân coøn soáng hay ñaõ cheát, loaøi suùc sanh hoaøng moân coøn soáng hay ñaõ cheát, taïi hai choã, vaøo ba giai ñoaïn, maø caûm thaáy khoaùi laïc, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi thaân con voi, ngöïa ñeán thaân con gaø nhoû, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu... thaân con voi nhoû, cho ñeán thaân con gaø lôùn, thì phaïm toäi Ba-la-di. Theá neân noùi “Cho ñeán cuøng vôùi suùc sinh phaïm toäi Ba-la-di”. Ba-la-di: Ñoái vôùi chaùnh phaùp taâm trí bò lui suït, ñoïa laïc khoâng ñaït ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Nhö vaäy laø ñoái vôùi caùc trí nhö vò trí, ñaúng trí, tha taâm trí, khoå taäp taän ñaïo trí, taän trí, voâ sinh trí, ñeàu bò lui suït, ñoïa laïc, khoâng ñaït ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Ñoái vôùi Nieát-baøn bò lui suït, ñoïa laïc, khoâng chöùng ñaït ñöôïc, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Ñoái vôùi phaïm haïnh bò lui suït, ñoïa laïc, khoâng ñaït ñöôïc ñaïo quaû, ñoù goïi laø Ba-la-di. Ba-la-di coøn coù nghóa laø: Nhöõng toäi ñaõ phaïm khoâng chòu phaùt loà saùm hoái, neân goïi laø Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo ñem taâm nhieãm oâ ñeå xem phuï nöõ thì phaïm toäi Vieät- tyø-ni taâm nieäm saùm hoái. Neáu maét thaáy hoï, tai nghe tieáng hoï, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Coøn nhö caû hai loõa theå chaïm xuùc nhau, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu nhö nam caên ñöa vaøo nöõ caên, duø chæ chaïm nhau nhö haït meø, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu nam caên lôùn, tuy ñuùt vaøo nhöng chæ

ôû ngoaøi meù nöõ caên, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Coù nhöõng chuùng sinh chæ coù moät ñöôøng, vöøa duøng ñeå aên uoáng, vöøa ñeå ñaïi tieåu tieän, hoaëc coøn soáng, hoaëc laø ñaõ cheát, neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi hoï maø caûm thaáy laïc thuù trong ba giai ñoaïn ñaàu, giöõa vaø cuoái, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu thaân ngöôøi nöõ bò caét doïc thaønh hai phaàn maø (Tyø-kheo) haønh daâm nôi moãi phaàn, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu ñem buoäc cho dính laïi thaønh moät roài haønh daâm, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu thaân ngöôøi nöõ bò caét laøm ba phaàn: Thöôïng, trung, haï, maø Tyø-kheo ñeán haønh daâm hai phaàn thöôïng vaø haï thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu haønh daâm ôû phaàn trung thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu haønh daâm vôùi thaân cuûa moät ngöôøi nöõ baàm xanh, sình chöông, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu thaân aáy ñaõ hö hoaïi, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Neáu thaân aáy coøn toaøn veïn nhöng ñaõ phôi khoâ, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Nhöng neáu ñem daàu hay nöôùc taåm öôùt laøm cho töôi nhuaän, nguyeân veïn, roài haønh daâm, thì phaïm toäi Ba-la-di. Coøn nhö ñem taåm öôùt maø raõ ra roài haønh daâm, thì phaïm toäi Thaâu-lan-giaù. Coøn nhö haønh daâm vaøo nhöõng ñoát xöông dính vaøo nhau ñaày maùu huyeát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nhö haønh daâm vaøo nhöõng ñoát xöông khoâ, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu nhö haønh daâm vaøo töôïng phuï nöõ baèng goã ñaù, hay baèng hình veõ, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu

Tyø-kheo khoâng noùi traû giôùi, khoâng noùi khoâng traû giôùi, hoaëc vì giôùi yeáu keùm maø khoâng noùi traû giôùi, cuõng khoâng noùi khoâng traû giôùi, roài laøm ngöôøi theá tuïc, thì tuøy theo söï vi phaïm maø nhö phaùp trò toäi, hoaëc laøm ngoaïi ñaïo cuõng nhö theá. Khi haønh daâm neáu moät ngöôøi loõa theå, moät ngöôøi coù y phuïc, hoaëc caû hai cuøng loõa theå, neáu nam caên vaøo trong nöõ caên ngang möùc baèng haït meø, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo khoâng traû giôùi, hoaëc vì giôùi yeáu keùm maø khoâng cho ai bieát, roài maëc ñoà theá tuïc vaø phaïm toäi, thì tuøy theo söï vi phaïm maø keát toäi. Neáu Tyø-kheo cöôõng daâm Tyø-kheo-ni, thì Tyø-kheo phaïm toäi Ba- la-di. Neáu Tyø-kheo-ni caûm thaáy khoaùi laïc, thì cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo-ni cöôõng daâm Tyø-kheo, thì Tyø-kheo-ni phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo caûm thaáy khoaùi laïc cuõng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo cuøng haønh daâm vôùi Tyø-kheo, thì caû hai cuøng phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi Sa-di, thì Tyø-kheo phaïm toäi Ba-la-di, vaø Sa-di phaûi bò truïc xuaát. Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi ngöôøi theá tuïc, thì Tyø-kheo phaïm toäi Ba-la-di, nhöng ngöôøi theá tuïc khoâng phaïm. Ñoái vôùi ngoaïi ñaïo cuõng theá.

Neáu Tyø-kheo haønh daâm vôùi ba chuûng loaïi: Ngöôøi, phi nhaân, suùc sinh, vôùi ba giôùi tính: Nöõ, nam, hoaøng moân, taïi ba choã: Cöûa mieäng, ñöôøng tieåu tieän vaø ñaïi tieän, trong ba tröôøng hôïp: ñang thöùc, luùc nguû, hoaëc thaây cheát, ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø- kheo ñang nguû, ñieân cuoàng hay nhaäp ñònh maø coù ngöôøi nöõ ñeán cöôõng daâm, roài Tyø-kheo hay bieát vaø coù khoaùi laïc trong ba giai ñoaïn ñaàu, giöõa hay cuoái, thì phaïm toäi Ba-la-di. Neáu Tyø-kheo ñang nguû hay nhaäp ñònh maø coù ngöôøi nöõ ñeán cöôõng daâm, Tyø-kheo lieàn hay bieát, nhöng luùc ñaàu khoâng thaáy khoaùi laïc, song luùc giöõa vaø luùc cuoái thaáy khoaùi laïc, thì phaïm toäi Ba-la-di. Giaù nhö Tyø-kheo luùc ñaàu, luùc giöõa khoâng thaáy khoaùi laïc, nhöng luùc cuoái thaáy khoaùi laïc, thì phaïm toäi Ba-la-di. Traùi laïi, neáu caû ba giai ñoaïn: Ñaàu, giöõa vaø cuoái ñeàu khoâng thaáy khoaùi laïc thì khoâng coù toäi. Theá naøo goïi laø caûm thaáy khoaùi laïc? Theá naøo goïi laø khoâng caûm thaáy khoaùi laïc? Khoaùi laïc nghóa laø nhö ngöôøi ñoùi maø ñöôïc caùc thöùc aên ngon, vì ngöôøi aáy xem thöùc aên laø khoaùi laïc nhaát. Hoaëc nhö ngöôøi ñang khaùt maø ñöôïc caùc thöùc uoáng boå döôõng, vì ngöôøi aáy xem thöùc uoáng laø laïc thuù nhaát. Duïc laïc (caùi vui cuûa nhuïc duïc) cuõng nhö theá. Khoâng caûm thaáy khoaùi laïc nghóa laø: Ví nhö ngöôøi ñang saïch seõ maø duøng caùc thöù xaùc cheát buoäc vaøo treân coå, hoaëc nhö phaù vôõ muït nhoït, hay bò thanh saét noùng ñoát thaân; khoâng thaáy khoaùi laïc cuõng nhö theá. Neáu Tyø-kheo haønh daâm trong caùc tröôøng hôïp: Hoaëc do mua daâm, hoaëc do thueâ bao, hoaëc vì aân nghóa maø ñöôïc, hoaëc do quen bieát maø ñöôïc, hoaëc do ñuøa côït maø ñöôïc, hoaëc do thaùch thöùc maø ñöôïc... ñeàu phaïm toäi Ba-la-di. Neáu vì taâm trí ñieân cuoàng khoâng hay bieát, thì khoâng coù toäi. Theá neân noùi: - Neáu Tyø-kheo ñaõ thoï giôùi Cuï tuùc tröôùc chuùng Taêng hoøa hôïp, khoâng traû giôùi, giôùi yeáu keùm, khoâng ra khoûi (Taêng chuùng) maø haønh daâm, thaäm chí haønh daâm vôùi suùc sinh thì Tyø-kheo aáy phaïm toäi Ba-la-di, khoâng ñöôïc soáng chung (vôùi Taêng chuùng). (Giaûi thích

Giôùi thöù nhaát ñeán ñaây laø heát). Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Tyø-xaù-ly. Sau böõa aên, Ngaøi ngoài quay maët veà höôùng Ñoâng, luùc boùng xeá ñoä nöûa thaân ngöôøi, ngaøy möôøi hai thaùng thöù naêm cuûa muøa Ñoâng, saùu naêm sau khi thaønh ñaïo, vì Tröôûng laõo Da-xaù con cuûa Ca-lan-ñaø maø cheá giôùi naøy. Nhöõng gì Phaät ñaõ cheá thì phaûi tuøy thuaän chaáp haønh. Ñoù goïi laø phaùp tuøy thuaän.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.